

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**MUHAMMAD AL-XORAZMIY NOMIDAGI TOSHKENT AXBOROT
TEKNOLOGIYALARI UNIVERSITETI**

592 0

**“TRANSPORT VA BOJXONA LOGISTIKASI”
FANI BO‘YICHA
SILLABUS**

Kunduzgi ta’lim uchun

Bilim sohasi:	600 000	–	Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari
Ta’lim sohasi:	610 000	–	Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari
Ta’lim yo‘nalishi:	60611400	–	Pochta aloqasi texnologiyasi

Toshkent – 2025

Transport va bojxona logistikasi

Fan nomi:	Transport va bojxona logistikasi
Fan turi:	Tanlov fan
Fan kodi:	PRCL16MBK
Bosqich:	3
Semestr:	5
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180
Ma'ruza	42
Amaliy mashg'ulotlar	30
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	108
Kredit miqdori:	6
Baholash shakli:	Imtixon (yozma)
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)	
FMI	Transport va bojxona logistikasi o'quv kursi talabalarda nazariy bilimlar, texnologik va innovatsion jarayonlarni chuqur anglash, ularni strategik boshqarish va samarali joriy etish bo'yicha nazariy bilimlar hamda amaliy ko'nikmalarni shakllantirishdir. Fanda yuklarini yetkazib berish zanjirlari, raqobatbardosh muhitda texnologiyalarni samarali qo'llash, bojxona nazoratini tashkil etish, texnologiyani uzatish va innovatsion tizimlarni rivojlantirish kabi muhim sohalar o'rganiladi.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich talablar	
Bojxonava va logistika operatsiyalari. Tashqi savdo yuklarini yetkazib berish zanjirlari. Bojxona omborlaridagi logistik jarayonlar. Bojxona nazorati va risklarni boshqarish tizimi. Bojxona nazoratini tashkil etish. Transport logistikasining usullari. Transport tahlili va risklarni boshqarish masalalari asosida xulosa chiqarish.	

Ta'lim natijalari (TN)	
TN1	Tashiladigan tovarlar va mahsulotlarni sertifikatlash, litsenziyalash, hujjatlarni olish jarayonlari haqida bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN2	Tovarlarni xalqaro tashishni tashkil etish bilan bevosita yoki bilvosita bog'liq bo'lgan boshqa ko'plab xizmatlar turlarini bilishlari lozim;
TN3	Talabalarda xaritaning istalgan joyidan turli yuklar yetkazib berishda dengiz, havo, avtomobil yoki temir yo'l transportidan foydalanish haqida bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN4	Tovarlarni mas'uliyatli saqlash bo'yicha xizmatlar ko'rsatishni bilishi kerak;
Ko'nikmalar jihatidan:	
TN5	Bojxona faoliyatini tartibga solish sohasidagi milliy qonunchilik talablariga rioya etilishi ustidan doimiy monitoring ko'rsatkichlarini aniqlay oladi;

Transport va bojxona logistikasi

TN6	Tashqi iqtisodiy hamkorlikni tashkil etish uchun zarur bo'lgan barcha me'yoriy hujjatlardagi o'zgarishlar, qayta ko'rib chiqishlar haqida ma'lumot tanlashni biladi;
TN7	Turli bojxona maqsadlarida tovarlarni to'g'ri tasniflash imkoniyatiga baho bera oladi;
TN8	Tovarlarni xalqaro tashishni tashkil etish bilan bevosita yoki bilvosita bog'liq bo'lgan boshqa ko'plab xizmatlar turlarini biladi.

Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)		Soat
M1	Transport terminologiyasi. (Bojxona logistikasi: tavsifi, funktsiyalari, ish xususiyatlari)	4
M2	Avtomobil dizayni va tijorat turi bilan bog'liq operatsiyalar. (Logistika va bojxona operatsiyalari, Bojxona operatsiyalari va jarayonlari saqlash, deklaratsiya, chiqarish).	4
M3	Yuk bozorlari transportlarni boshqarish va ulardan foydalanish (Bitimlar va transportni sug'urtalash, bojxona nazorati va risklarni boshqarish tizimi).	4
M4	Biznes sikllari va yuk tashish segmentlari (turi xil tovarlar va savdo turlari, Transportni boshqarish va ishlatishda logistik oqimlar. Logistik operatsiyalar, tizimlar va zanjirlar)	4
M5	Yuk tashishning moliyaviy oqimlari portlar va terminallar (Transport logistikasining usullari. Transport logistikasida xarajatlarni boshqarish, Logistikaning funksional yo'nalishlari. Xaridlar logistikasi)	8
M6	Transport zanjirlarining bir qismi sifatida yuk tashish (Yuk tashish segmentlari va transport va axborot logistikasi, Bojxona omborlarida logistika jarayoni. Transport-ombor xizmatlari marketingi, Transport terminallari. Transport faoliyatining logistik jihatlari. Logistikada inventarizatsiyani boshqarish)	8
M7	Avtomobil yo'li ishtirokchilariga transport faoliyatining ta'siri. (Transport zanjirlarining bir qismi sifatida yuk tashish. Yo'lovchilar tashishning logistik texnologiyalari, Transport ishlashining tashqi ta'siri. Transport logistikasida tariflar. Logistik ko'rsatkichlar, Transport logistikasida marshrutlashtirish masalalari).	10
Jami:		42

Mashg'ulotlar shakli: amaliyot (A)		Soat
A1	Transport va bojxona terminlarini tahlil qilish	2
A2	Logistika va bojxona operatsiyalarini shakllanishi	2
A3	Tovarni vaqtincha saqlash, bojxona deklaratsiyasini rasmiylashtirish	2
A4	Sug'urta xavf turlarini aniqlash va sug'urta polisi (hujjati)ni to'ldirish	2
A5	Bojxona nazorati va risklarni boshqarish tizimi	2
A6	Transportni boshqarish va ishlatishda logistik oqimlar. Logistik operatsiyalar, tizimlar va zanjirlar	2
A7	Transport yo'nalishini tanlash asosida logistika xarajatlarini hisoblash	2

Transport va bojxona logistikasi

A8	Xaridlarni yetkazib beruvchini tanlash vazifasi. Yetkazib beruvchini tanlash usullari. Yetkazib berish shartlarini tanlash	2
A9	Yuklarni tashish texnologiyasi	2
A10	Bojxona ombori asosida logistika jarayonlarini rejalashtirish va transport-ombor xizmatlarini bozor talabiga muvofiq taklif etish	2
A11	Transport terminalida yuk oqimini tashkil qilish va inventarizatsiyani boshqarish tizimi	2
A12	Mahsulotlarni yetkazib berish tizimlari	2
A13	Yo'lovchilarni tashish texnologiyasida logistik yondashuv	2
A14	Transport vositalarining ish unumiga ta'sir etuvchi asosiy logistik ko'rsatkichlar	2
A15	Logistikada marshrutlashtirishni o'rni	2
	Jami:	30

№	Mustaqil ta'lim (MT)	soat
MT1	Ma'ruzada o'tilgan mavzularni adabiyot va ma'ruza matnlaridan foydalanib mustahkamlash	30
MT2	Amaliy mashg'ulotlar materiallarini mavzu bo'yicha adabiyotlar va uslubiy ko'rsatmalardan foydalanib o'zlashtirish	30
MT3	Har bir talabanning akademik o'zlashtirish darajasi va qobiliyatini hisobga olgan holda tanlangan mavzular bo'yicha 1 ta mustaqil ish tayyorlash: 1. Transport va bojxona logistikasi muammolari va ularning yechimlari. 2. Transport va bojxona logistikasidagi innovatsion jarayonlar.	48
	Jami:	108

Ta'lim strategiyasi

Transport va bojxona logistikasi kursini o'qitish ta'limning kredit tizimi asosida ma'ruza, amaliyot mashg'ulotlari, taqdimotlar, hamda mavzu bo'yicha vazifalar va mustaqil topshiriqlarni o'z ichiga oladi. Mashg'ulotlar davomida o'qituvchi talabalarga mavzuga doir muhim ma'lumotlarni yetkazib beradi. Bundan tashqari muammolarni o'rta tashlaydi va talaba bilan birgalikda muammoni hal etiladi. Bunda talaba muammoni yechishda ahamiyatli bo'lgan elementlarni aniqlashni o'rganadi va qatnashuvchilik yondashuvi qo'llanilib, muammoli mashg'ulotlarda talaba va o'qituvchi o'rtasidagi muloqot ahamiyatli hisoblanadi.

Talabalar quyidagi materiallardan foydalanish imkoniga egadirlar:

- Elektron shakldagi ma'ruza matnlari;
- Har bir mavzuga doir prezentasiya slaydlari;
- Amaliyot mashg'ulotlariga doir uslubiy ko'rsatmalar;
- Har bir dars mavzusi yuzasidan topshiriqlar va test mashqlari;
- Elektron shakldagi darsliklar va qo'llanmalar.

Talabalarga mavzuni yanada mustahkamlashlari uchun ma'ruza davomida, talabaga taqdimot materiallari orqali mavzu yuzasidan kerakli bo'lgan konsepsiyalar yetkazib beriladi. Talabalarga mavzuni yanada mustahkamlashlari uchun prezentasiyalar, darsliklar, o'quv qo'llanmalari va boshqa o'quv-uslubiy mahsulotlardan foydalanish bo'yicha ko'rsatmalar

Transport va bojxona logistikasi

beriladi. Talabalarning mavzuni o'zlashtirish darajasini tekshirish maqsadida, har bir mavzudan so'ng nazorat savollari beriladi.

Amaliyot mashg'ulotlarda har bir mavzu bo'yicha masalalarni yechish bo'yicha materiallar, prezentasiyalar, ko'rsatmalar talabalarga taqdim etiladi, shuningdek, mavzuni o'zlashtirish darajasini tekshirish maqsadida topshiriqlar beriladi. Texnologiyani boshqarish kursining har bir bo'limi bo'yicha talabalarga "Texnologiyani boshqarish fanidan beriladigan topshiriq va loyihalarni va uslubiy ko'rsatmalar" da keltirilgan loyiha va yangi innovatsion texnologiyani mustaqil ishlash talab etiladi. Loyihaga to'g'ri yondashib ishni bajarsa keyingi mavzuga o'tiladi.

Ma'ruza va amaliyot mashg'ulotlarining barcha mavzularini to'la o'zlashtirgan talabalarga yakuniy nazoratda ishtirok etishga ruxsat etiladi. Talaba semestr oxirida yakuniy nazorat topshiradi.

Reyting baholash turlari	%	O'tkazish vaqti
Joriy baholash:	30	
Amaliy mashg'ulotlarda faolligi, savollarga to'g'ri javob berganligi, amaliy topshiriqlarni bajarganligi uchun: 1-amaliy ish uchun: 2% 2-amaliy ish uchun: 2% 3-amaliy ish uchun: 2% 4-amaliy ish uchun: 2% 5-amaliy ish uchun: 2% 6-amaliy ish uchun: 2% 7-amaliy ish uchun: 2% 9-amaliy ish uchun: 2% 10-amaliy ish uchun: 2% 11-amaliy ish uchun: 2% 12-amaliy ish uchun: 2% 13-amaliy ish uchun: 2% 14-amaliy ish uchun: 2% 15-amaliy ish uchun: 2%	30	Semestr davomida
Oraliq baholash:	20	
Oraliq nazorat yozma ish (ma'ruzachi o'qituvchi tomonidan qabul qilinadi).	10	14-hafta
Mustaqil ta'lim topshiriqlarining o'z vaqtida va sifati bajarilishi: - referat tayyorlash: 5 % - taqdimot tayyorlash va himoya qilish: 5 %	10	Semestr davomida
Yakuniy nazorat	50	16-hafta
JAMI:	100	

Asosiy adabiyotlar

1.	T.N. Pardayev, A.M.Suyunov, A.A.Shadnankidov. Bojxona qiymati. (Darsiik).– T.: «Barkamol fayz media», 2016, 304 bet
2.	Q.A. Dadaboyev; "Logistika" O'zbekiston Respublikasi oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi, Toshkent Davlat iqtisodiyot universiteti. T.: Iqtisod-moliya, 2007. - 236 b.

Transport va bojxona logistikasi

3.	Bazarov. F., B.X.Ma'murov "Logistika asoslari" o'quv-qo'llanma: – T.: «Tafakkur bo'stoni», 2017 – 192 b
4.	J.R.Qulmuxamedov, M.M.Aripjanov, K.M.Nazarov, F.R. Mirzayev, X.A. Mirgiyazov, "Logistika asoslari". -T.: «Fan va texnologiya» M15, 160 bet
Qo'shimcha adabiyotlar	
1.	O'zbekiston Respublikasining Bojxona Kodeksi.T.:Adolat, 2009y.
2.	O'zbekiston Respublikasining «Davlat bojxona xizmati to'grisida»gi qonuni. T.: Adolat, 2009y.
3.	O'zbekiston Respublikasining «Tashqi iqtisodiy faoliyat to'grisida»gi qonuni. T.: Adolat, 2000.
4.	Dzyubenko P.V. Tamojenno-tarifnaya politika v nauchnom nasledii D.I.Mendeleyeva: uroki dlya Rossii: Uchebnoye posobiye. - M.: RIO RTA.- 2008. - 304 str.

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Muallif:	Rahimova Sevara Gayratovna
E-mail:	srahimova@tuit.uz
Telefon raqami:	(90)983 19 13
Tashkilot:	Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti, — "Raqamli texnologiyalar konvergentsiyasi" kafedrası

Mazkur Sillabus Universitet Kengashining 2025-yil 25 - 04 dagi 8/5(159/150) son bayonnomasi bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus "Kompyuter injiniringi" fakultetining 2025-yil 15 - 04 dagi 18(25) -sonli yig'ilish bayonnomasi bilan ma'qullangan.

Mazkur Sillabus "Raqamli texnologiyalar konvergentsiyasi" kafedrasining 2025-yil 15 dagi 17(37) -sonli yig'ilish bayonnomasi bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i

A.K.Ergashev

Kafedra mudiri

N.Egamberdiyev

Tuzuvchi

S.G.Raximova

